

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

*Нечай М. В., студентка,
Вінницький навчально-науковий
інститут економіки ЗУНУ
Науковий керівник: д.е.н., професор Сисоєва І.М.*

Державний сектор економіки – сукупність організацій, підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності, економічної інфраструктури, державної форми власності, що є у підпорядкуванні держави й створює додаткову вартість, яка є державною власністю [4, с. 17].

Управління суб'єктами державного сектора економіки здійснюють Кабінет Міністрів України, Фонд державного майна України, а також профільні Міністерства та відомства. Ступінь контролю держави за господарськими товариствами, створеними в процесі корпоратизації та приватизації державного майна, залежить від розміру її корпоративних прав.

Ці права поділяються на такі категорії:

1. Якщо частка держави становить 50% + 1 акція і більше, то держава має повний контроль над діяльністю даного суб'єкта господарювання.
2. Якщо частка держави становить від 25% до 50%, то держава володіє блокуючим пакетом акцій, що дає їй право блокувати певні рішення загальних зборів акціонерів.
3. Володіння значним пакетом акцій, обсяг якого перевищує 10%, надає державі право приймати участь у зборах акціонерів, ініціювати загальні збори та перевірку фінансово-господарської діяльності підприємства [4, 22].

Згідно з чинним законодавством України, державне майно може передаватись на праві господарського відання та оперативного управління. До підприємств, що мають право здійснювати лише оперативне управління державним майном, належать державні комерційні та казенні підприємства, а також акціонерні товариства. Державним установам та організаціям, а також державним унітарним підприємствам майно передано на праві господарського відання для здійснення необхідної господарської діяльності.

Облікова політика в державному секторі відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості, ефективності та відповідальності у веденні фінансової діяльності органів влади та державних установ. Ця політика визначає принципи та методи обліку, звітності та контролю, що застосовуються у державному секторі для забезпечення належного управління фінансовими ресурсами.

Одним із основних аспектів облікової політики в державному секторі є додержання міжнародних стандартів фінансової звітності, таких як МСФЗ (Міжнародні стандарти фінансової звітності). Це сприяє створенню єдиного стандарту обліку та звітності, що спрощує порівняння фінансової інформації між різними державними установами та країнами.

Порядок ведення бухгалтерського обліку в державному секторі України визначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [5], а також відповідними нормативно-правовими актами, в тому числі:

1. Положення про бухгалтерський облік в державних установах, затверджене наказом Міністерства фінансів України.

2. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні (НСБО), які регулюють бухгалтерський облік у всіх сферах діяльності, включаючи державний сектор. Ці стандарти визначають правила та методи обліку, класифікації фінансових операцій, формування та подання фінансової звітності.

3. Положення про порядок ведення бухгалтерського обліку в державних установах, яке регулює специфічні аспекти бухгалтерського обліку у державному секторі, включаючи порядок уведення облікових реєстрів, складання фінансової звітності тощо.

Ці нормативно-правові акти встановлюють стандарти та принципи бухгалтерського обліку в державному секторі, спрямовані на забезпечення прозорості, відповідності міжнародним стандартам, ефективного управління фінансовими ресурсами та відповідальності перед громадськістю [2].

До інших ключових аспектів облікової політики в державному секторі належить забезпечення прозорості та відкритості у веденні фінансової звітності, а також контроль за використанням державних коштів. Це досягається шляхом впровадження систем внутрішнього контролю, аудиту та аналізу фінансової діяльності.

Наголос на вдосконаленні облікової політики в державному секторі сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами, запобіганню корупції та недопущенню зловживань з бюджетними коштами. Водночас, це сприяє підвищенню довіри громадськості до владних структур та підвищенню рівня фінансової стійкості держави.

У державному секторі існують деякі проблеми, пов'язані з обліковою політикою, які впливають на ефективність управління фінансовими ресурсами та відповідальність перед громадськістю. Деякі з цих проблем:

1. Недостатня прозорість і відкритість. Не завжди забезпечується достатній рівень прозорості у фінансовій звітності державних установ. Це може виникати через недостатню доступність інформації для громадськості або неповноту фінансових звітів.

2. Недотримання стандартів бухгалтерського обліку. Деякі державні установи можуть не дотримуватися національних стандартів бухгалтерського обліку, що може призвести до недостовірної звітності та ускладнення порівняння фінансових результатів.

3. Недостатня ефективність внутрішнього контролю. В деяких випадках системи внутрішнього контролю у державних установах можуть бути недостатньо розвинені, що сприяє зловживанням та корупції.

4. Неоднорідність облікової політики. В різних державних установах можуть існувати різні підходи до облікової політики, що ускладнює порівняння фінансових результатів та аналіз діяльності.

5. Неадекватність фінансування та бюджетування. Недостатній рівень фінансування державних установ може впливати на їх здатність забезпечити

належний облік фінансових операцій та збереження адекватних фінансових ресурсів для виконання своїх функцій.

Розв'язання цих проблем вимагає вдосконалення облікової політики у державному секторі, впровадження ефективних систем контролю та забезпечення відкритості та прозорості у фінансовій діяльності державних установ.

Отже, облікова політика в державному секторі відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та розвитку країни, зокрема у забезпеченні ефективного використання державних фінансових ресурсів та відкритості перед громадськістю. Впровадження ефективної облікової політики дозволить бюджетним установам оптимізувати використання ресурсів, підвищити транспарентність та відповідальність управління, а також забезпечити належний рівень фінансової стійкості та стабільності. Такий підхід сприятиме досягненню стратегічних цілей і завдань установи, а також сприятиме підвищенню ефективності всього державного сектору економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Формування облікової політики у бюджетних установах: проблеми та їх вирішення. URL <http://dspace.oneu.edu.ua/>
2. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2019.
3. Свірко С.В. Облікова політика суб'єктів державного сектору: позиції міжнародної теорії та практики. Збірник наукових праць ЛДТУ. – Луцьк, 2020.
4. Сисоєва І.М., Пославська Л.І., Балазюк О.Ю. Облік в державному секторі економіки: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 418 с.